11/12/2022

Νέα ένταση στο Κόσοβο: Οι διώξεις των Ορθοδόξων, οι δημοτικές εκλογές και το βλέμμα προς την ΕΕ

/ Επικαιρότητα

Παρά την διαφαινόμενη εκτόνωση της έντασης τον περασμένο μήνα, η κατάσταση στο Κόσοβο έρχεται και πάλι να επιβεβαιώσει την άποψη όσων θεωρούν ότι η περιοχή είναι η πυριτιδαποθήκη των Βαλκανίων.

Η νέα σπίθα άναψε με αφορμή την είδηση ότι εκατοντάδες αστυνομικοί από την νότια Μιτρόβιτσα εισήλθαν στο βόρειο τμήμα της πόλης, όπου ο σερβικός πληθυσμός αποτελεί πλειοψηφία. Ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις αναπτύχθηκαν επίσης και σε άλλες περιοχές του βορείου **Κοσόβου**.

Ο υπουργός Εσωτερικών του Κοσόβου **Τζελάλ Σβετσία** ανακοίνωσε ότι «πρόκειται

για συμβατική αστυνομική δύναμη που δεν φέρει βαρύ οπλισμό και έχει ως αποστολή της διασφάλιση της έννομης τάξης, της προστασίας των πολιτών και των περιουσιών τους». Το **Βελιγράδι** καταδίκασε την επιχείρηση αυτή χαρακτηρίζοντας την «εισβολή». Ο επικεφαλής του γραφείου της σερβικής κυβέρνησης για το Κόσοβο **Πέταρ Πέτκοβιτς** ανέφερε ότι 350 αστυνομικοί «εισέβαλαν» στο **Βόρειο Κόσοβο** και ισχυρίστηκε ότι «φέρουν βαρύ οπλισμό, πολεμική εξάρτυση και συνοδεύονται από τεθωρακισμένα οχήματα.

Image not found or type unknown

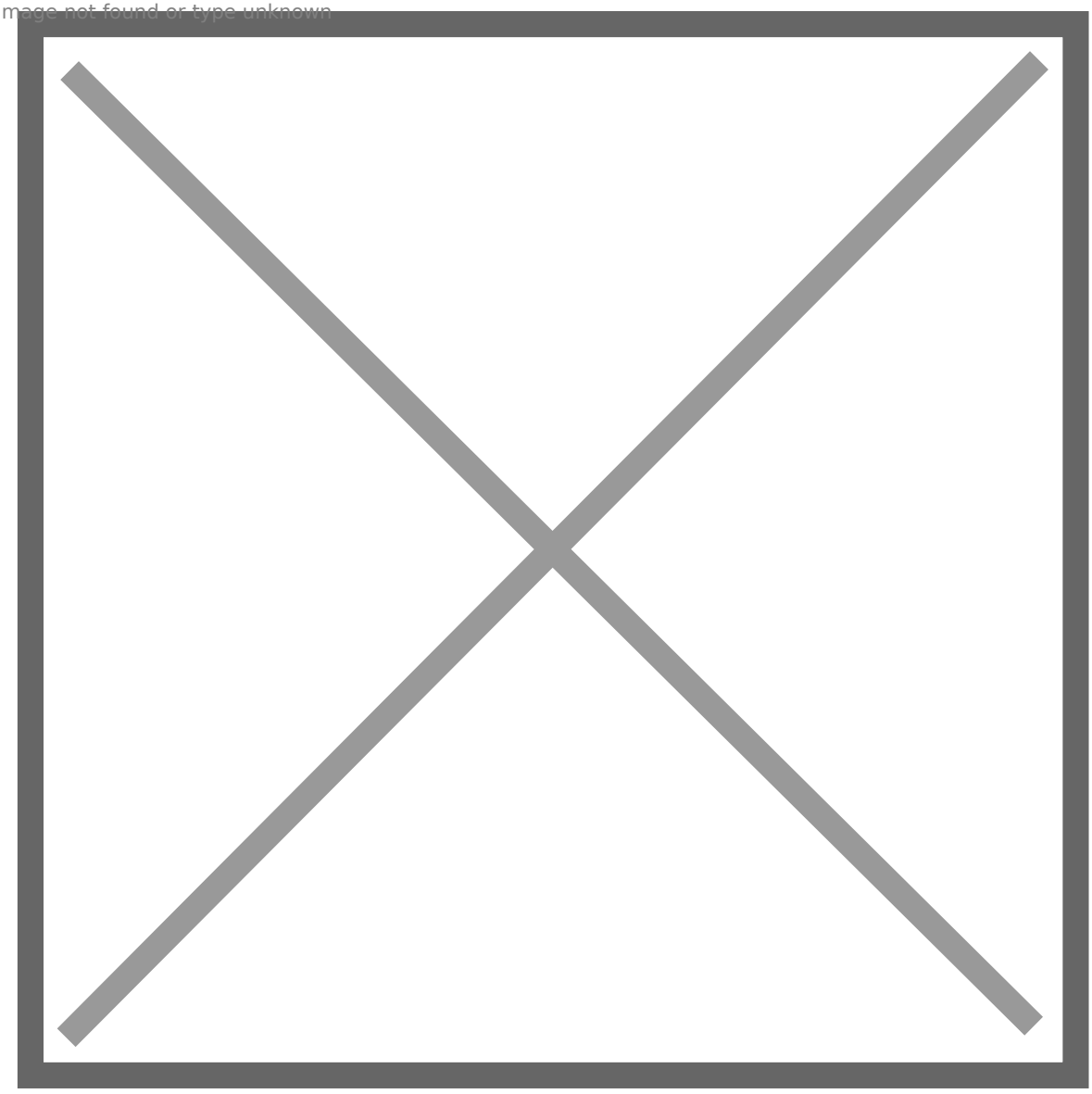

Ο **Πέτκοβιτς** δήλωσε ότι η **Πρίστινα,** με την αποστολή αστυνομικών δυνάμεων στο βόρειο τμήμα του **Κοσόβου,** παραβίασε την **συνθήκη των Βρυξελλών** του 2013 που ορίζει ότι υπεύθυνη για την ασφάλεια στις περιοχές, όπου ο σερβικός πληθυσμός αποτελεί πλειοψηφία, είναι η Αστυνομική Διεύθυνση «Βορράς», που αποτελείται από Σέρβους αστυνομικούς. Ο **Πέταρ Πέτκοβιτς** ανέφερε ότι η σερβική κυβέρνηση θα επαναφέρει το αίτημα για την ανάπτυξη στο βόρειο Κόσοβο

1.000 αστυνομικών από την **Σερβία**, όπως προβλέπεται από την Διακήρυξη 1244 του **Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ** του 1999, με την οποία τερματίστηκαν οι εχθροπραξίες στην περιοχή.

Σημειώνεται ότι στο **Βόρειο Κόσοβο** δεν υπήρχε αστυνομική δύναμη από τις 5 Νοεμβρίου, όταν παραιτήθηκαν ομαδικά όλοι οι Σέρβοι αστυνομικοί εξαιτίας της διένεξης για τις πινακίδες κυκλοφορίας.

Ανησυχία για τους Ορθοδόξους

Μέσα στο κλίμα αυτό η **Επισκοπή Ράσκας και Πριζρένης** εκφράζει την ανησυχία της για την ενίσχυση των πιέσεων που δέχονται **Σέρβοι ορθόδοξοι** κάτοικοι περιοχών στο βόρειο τμήμα του **Κοσσυφοπεδίου** από τις τοπικές αστυνομικές αρχές. Σύμφωνα με την Επισκοπή οι καταγγελίες των κατοίκων, κυρίως από την περιοχή **Βέλικα Χότζα,** είναι σχεδόν καθημερινές με την τοπική Εκκλησία να τονίζει ότι η παρουσία των Σέρβων στην περιοχή εδώ και αιώνες απειλείται .

“Αυτή η κατάσταση μπορεί να οδηγήσει σε κλιμάκωση της βίας που δεν είναι ωφέλιμη για κανέναν. Απευθύνουμε έκκληση στα θεσμικά όργανα του Κοσσυφοπεδίου να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση και επίγνωση ότι τα πολιτικά και νομικά προβλήματα δεν μπορούν να λυθούν με επίδειξη δύναμης ενώπιον του σερβικού λαού, ειδικά σε περιοχές όπως η VelikaHoča, όπου οι Σέρβοι έχουν επιβιώσει μετά βίας στο γκέτο για 23 χρόνια”, αναφέρεται σε σημείο της ανακοίνωσης.

Ζητούμενο η ειρήνη και η αυτοσυγκράτηση

Η **Επισκοπή Ράσκας και Πριζρένης** η οποία συχνά υψώνει την κραυγή αγωνίας για το μέλλον του ποιμνίου της στην περιοχή ενώ καταγγέλλει, τόσο στις τοπικές όσο και στις διεθνείς αρχές , τα φαινόμενα βίας, υπογραμμίζει ότι *"αναμένουμε από τους διεθνείς αντιπροσώπους να κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους για να σταματήσουν το τελευταίο κύμα πιέσεων στους εναπομείναντες λαούς μας, οι οποίοι αντιλαμβάνονται τις ενέργειες των θεσμών του Κοσσυφοπεδίου ως άμεση απειλή ότι δεν υπάρχει θέση για τους Σέρβους σε αυτές τις περιοχές".*

Παράλληλα, η **Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία** εκφράζει τη βαθιά ανησυχία της ότι οι διεθνείς σχέσεις και η εμπιστοσύνη στο **Κοσσυφοπέδιο** και τα **Μετόχια** βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων είκοσι ετών και καλεί για ειρήνη και αυτοσυγκράτηση. "*Όλα τα υπάρχοντα προβλήματα πρέπει να επιλυθούν χωρίς εθνοτικές εντάσεις και πιθανή κλιμάκωση της βίας, κάτι που είναι απαράδεκτο και μπορεί να έχει εκτεταμένες αρνητικές συνέπειες",* καταλήγει η ανακοίνωση της **Επισκοπής Ράσκας** και **Πρειζρένης**.

Αγώνας δρόμου για τις εκλογές

Οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου αντιμετωπίζουν έναν αγώνα με τον χρόνο για να δημιουργήσουν συνθήκες για δημαρχιακές εκλογές στον τεταμένο σερβικό Βορρά στις 18 Δεκεμβρίου, με ομάδες της κοινωνίας των πολιτών και διεθνείς διπλωμάτες να σκέφτονται εάν μπορεί να διεξαχθεί ψηφοφορία μετά από μια σειρά βίαιων επεισοδίων.

Την Πέμπτη, το **Συμβούλιο ΜΚΟ** για την **Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ελευθεριών,** που εδρεύει στην Πρίστινα, κάλεσε για αναβολή των εκλογών μέχρι «μια στιγμή που θα δημιουργηθούν οι συνθήκες [για αυτές]».

Η **Ευρωπαϊκή Ένωση** ζήτησε προσεκτική εξέταση των περιστάσεων καθώς οι αρχές προσπαθούν να διοργανώσουν έκτακτες δημαρχιακές εκλογές στο Βορρά μετά τη μαζική παραίτηση Σέρβων αξιωματούχων από το κόμμα Σέρπσκα Λίστα που υποστηρίζεται από το Βελιγράδι σε μια διαμάχη για τις πινακίδες κυκλοφορίας των αυτοκινήτων. Το κόμμα δεν έχει υποβάλει υποψήφιους για τις επερχόμενες εκλογές.

«Όταν εξετάζουν τη διοργάνωση των ενδιάμεσων εκλογών στο Βορρά, οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου πρέπει να εξετάσουν προσεκτικά όλους τους παράγοντες ασφάλειας, διοικητικούς και πολιτικούς για να διασφαλίσουν ότι οι εκλογές θα είναι χωρίς αποκλεισμούς και θα διεξαχθούν μόνο σε ειρηνικές συνθήκες», είπε ο PeterStano, από το τμήμα **Εξωτερικών Υποθέσεων και Πολιτική Ασφαλείας** της **ΕΕ** , είπε στο **BIRN** την Τετάρτη.

Ο **Stano** είπε ότι η **ΕΕ** έλαβε πρόσκληση να αναπτύξει μια αποστολή παρατήρησης εκλογών για τις εκλογές για τους δημάρχους τεσσάρων δήμων – της **Βόρειας Μιτρόβιτσα**, του **Zvečan,** του **Leposavic** και του **Zubin Potok,** που έχουν προγραμματιστεί στις 18 Δεκεμβρίου 2022, καθώς και για πρόωρες εκλογές για τις δημοτικές συνελεύσεις του **Zvečan** και του **Zvečan** και Λεπόσαβιτς, προγραμματισμένο στις 25 Δεκεμβρίου.

Οι ανησυχίες της ΕΕ ήρθαν ώρες αφότου ο πρεσβευτής των ΗΠΑ στο **Κοσσυφοπέδιο**, **Τζεφ Χοβενιέ**, καταδίκασε τα επεισόδια της Τρίτης το απόγευμα, όταν τα δημοτικά γραφεία εκλογών στη **Μιτρόβιτσα Βόρεια** και στο **Ζούμπιν Ποτόκ** δέχθηκαν επίθεση από βόμβες και εξέφρασε επίσης ανησυχία για την εκλογική ατμόσφαιρα εκεί.

«Οι Ηνωμένες Πολιτείες ανησυχούν ότι δεν υπάρχουν συνθήκες αυτή τη στιγμή για να διεξαχθούν εκλογές αργότερα αυτόν τον μήνα στο βόρειο Κοσσυφοπέδιο. Η ασφάλεια και η ασφάλεια όλων των πολιτών του Κοσσυφοπεδίου πρέπει να είναι η ύψιστη προτεραιότητα. Αναζητούμε από όλους τους εμπλεκόμενους να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση», είπε ο Hovenier.

Ο **Κρέσνικ Ραντόνικι,** επικεφαλής της Κεντρικής Εκλογικής Επιτροπής, CEC, δήλωσε την Τρίτη ότι η CEC δεν μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή των εκλογικών αξιωματούχων της. «Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν μπορούμε να εργαστούμε σύμφωνα με το σχέδιο. Είναι άδικο να ζητάμε από αξιωματούχους να αναπτυχθούν σε ένα μέρος όπου δεν υπάρχει ασφάλεια», είπε. Η αποστολή του ΟΑΣΕ στο **Κοσσυφοπέδιο,** η οποία έχει διευκολύνει στο παρελθόν τις εκλογές σε βόρειους δήμους, καταδίκασε επίσης τις επιθέσεις σε εκλογικά γραφεία, ενώ εξέφρασε ανησυχίες για την κατάσταση.

«Οι επιτυχημένες εκλογές απαιτούν ευρεία συμμετοχή και εμπιστοσύνη του κοινού προκειμένου να υπάρξει ένα αξιόπιστο αποτέλεσμα αποδεκτό από όλους. Η CEC έχει αποδείξει ότι διαθέτει τις τεχνικές δυνατότητες για τη διεξαγωγή εκλογών που πληρούν τα διεθνή πρότυπα», ανέφερε ο **ΟΑΣΕ.**

Μετά τον πόλεμο του **Κοσσυφοπεδίου**, τον Ιούνιο του 1999 η σερβική αστυνομία και στρατός αποσύρθηκαν από το **Κοσσυφοπέδιο** και σύμφωνα με το ψήφισμα 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ «μετά την αποχώρηση θα επιτραπεί σε συμφωνημένο αριθμό γιουγκοσλάβων και σερβικών στρατιωτικών και αστυνομικών να επιστρέψουν στο Κοσσυφοπέδιο», για να εκτελέσουν ορισμένες λειτουργίες .

Ο Πέτκοβιτς είπε στα ΜΜΕ στο **Βελιγράδι** ότι *«περίπου 300 με 350 αστυνομικοί, εκατό περιπολικοί αστυνομικοί με αλεξίσφαιρα γιλέκα και εκατό μέλη της ROSU [πρώην αστυνομική μονάδα] με μακριές κάννες και πλήρη στρατιωτικό εξοπλισμό, τεθωρακισμένα οχήματα εισήλθαν στο βόρειο τμήμα του Κοσσυφοπεδίου και των Μετόχια γύρω στις 20:30 από την κατεύθυνση της Νότιας Μιτρόβιτσα».* Πρόσθεσε ότι *«ανάπτυξαν και κυριολεκτικά κατέλαβαν και απέκλεισαν ολόκληρη την πόλη της Kosovska Mitrovica για να εγκατασταθούν τελικά στους μικτούς οικισμούς που βρίσκονται στο βόρειο τμήμα της Kosovska Mitrovica».*

Με το βλέμμα στην ΕΕ

Το Κόσοβο αναμένεται να ξεκινήσει την διαδικασία ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι το τέλος του 2022. Σύμφωνα με το Reuters, η Πρόεδρος του Κοσσυφοπεδίου VjosaOsmani είπε την Τρίτη ότι η χώρα της θα υποβάλει αίτηση για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι το τέλος του έτους, δεσμευόμενη για δέσμευση στις συνομιλίες με τη Σερβία που χρηματοδοτούνται από τις Βρυξέλλες για την επίλυση των εκκρεμών διαφορών.

Πέντε κράτη των **Δυτικών Βαλκανίων** – η Αλβανία, η **Βοσνία**, το **Μαυροβούνιο**, η **Βόρεια Μακεδονία** και η **Σερβία** – βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια μιας διαδικασίας ένταξης στην ΕΕ. Αλλά το **Κοσσυφοπέδιο,** το οποίο κήρυξε την ανεξαρτησία του από τη Σερβία το 2008, δεν έχει ακόμη υποβάλει αίτηση.

Το **Βελιγράδι** και η **Πρίστινα** δεσμεύτηκαν το 2013 σε διάλογο υπό την αιγίδα της ΕΕ για την επίλυση εκκρεμών ζητημάτων, αλλά μικρή πρόοδος έχει σημειωθεί. Η συμφωνία με το Κοσσυφοπέδιο παραμένει μία από τις βασικές προϋποθέσεις για την ένταξη της Σερβίας στην ΕΕ.

Η δήλωση του Βούτσιτς

Ο **πρόεδρος της Σερβίας Αλεξάνταρ Βούτσιτς** εξέφρασε επίσης τη δέσμευσή του για τον διάλογο με το Κοσσυφοπέδιο υπό την αιγίδα της ΕΕ. *«Αλλά την ίδια στιγμή πρέπει να προστατεύσουμε τα συμφέροντά μας σύμφωνα με το σύνταγμα»,* είπε ο Βούτσιτς. Το σύνταγμα της Σερβίας θεωρεί το Κοσσυφοπέδιο αναπόσπαστο μέρος της Σερβίας.